SORTLAND KOMMUNE

Arkivsaknr.:	26/660
Dok.nr:	26/2472
Arkiv:	FA
Saksbehandler:	John Hempel
Dato:	05.02.2026

Avtale vertskommune - Arctic Race of Norway

Utvalgssaksnr.	Utvalg	Møtedato
PS - 011/26	Formannskapet	19.02.2026

KOMMUNEDIREKTØRENS INNSTILLING
Formannskapet godkjenner vedlagte Avtale vertskommune Arctic Race of Norway mellom Arctic Race of Norway AS og Sortland kommune.

Formannskapet behandling - 19.02.2026 - PS-011/26

BEHANDLING I MØTE

Forslag fra politikere

Votering:
Kommunedirektørens innstilling enstemmig vedtatt.

Formannskapet PS - 011/26 VEDTAK:
Formannskapet godkjenner vedlagte Avtale vertskommune Arctic Race of Norway mellom Arctic Race of Norway AS og Sortland kommune.

KORT BESKRIVELSE AV SAKEN
13 – 16. august i år skal Arctic Race of Norway (ARN) arrangeres i Vesterålen, Evenes og Narvik. Sortland er en av årets vertskommuner og det forventes at kommunen legger til rette for årets sykkelritt. ARN har tidligere vært arrangert i Vesterålen i 2013 og 2019. Årets arrangement er 13. utgaven av arrangementet.

Denne saken dreier seg om godkjenning av "Avtale vertskommune Arctic Race of Norway" mellom Arctic Race of Norway AS og Sortland kommune.

FAKTA I SAKEN
Arctic Race of Norway (ARN) har start på første etappe på Liland i Evenes kommune, med målgang på

Myre via Sortland kommune. Andre etappe går fra Bø i Vesterålen til Andenes. Tredje etappe starter i Stokmarknes, går rundt Langøya gjennom Sortland, og har målgang på Storheia i Hadsel. Fjerde etappe starter i Sortland og går til Narvik. Samtlige etapper vil dermed berøre Sortland kommune.

ARN arrangerer også flere sidearrangementer. Blant annet planlegges barnesykkelrittet *Arctic Mini Race* i samarbeid med SpareBank 1. Det er foreløpig ikke avklart om dette vil bli gjennomført i Sortland, men kommunen stiller seg positiv til et slikt arrangement.

Det vil også være deltagelse fra Idretten Skaper Glede. Dette er et aktivitetstilbud for mennesker med rusutfordringer. De har sitt eget sykkelritt som arrangeres sammen med ARN. Foreningen har vært i kontakt med kommunen for å få bistand til sitt sykkelrritt under ARN. De har fulgt ARN flere år og vil også i år delta. I tillegg arrangeres «ARN Village» i startområdet, hvor samarbeidspartnere og vertskommuner kan ha stands, samt «ARN Caravan», en kortesje med samarbeidspartnere som kjører foran rittet og skaper aktivitet langs løypa. TV 2 vil også være til stede, blant annet med Dag Otto Lauritzen, som bidrar til aktivitet og innslag fra løypetraseen.

Administrasjonen er i en tidlig planleggingsfase, og det gjenstår flere avklaringer. Det er så langt deltatt på ett av tre planleggingsseminarer, med formål om å få oversikt over oppgaver, aktivitetsmuligheter og hva arrangementet kan bety for regionen. Sortland Byforening deltok også på seminaret og planlegger egne aktiviteter i forbindelse med rittdagene. De samlede kostnadene for Sortland kommune er foreløpig usikre, ettersom flere forhold ennå ikke er avklart.

Det er godt dokumentert at Arctic Race of Norway skaper betydelige økonomiske ringvirkninger og bidrar til å gjøre lokalsamfunn mer attraktive – både for ungdom, som bosted, og som handels- og reiselivsdestinasjon. Samlede økonomiske ringvirkninger siden oppstarten av ARN er anslått til rundt én milliard kroner, noe som blant annet henger sammen med innsatsen vertskommunene legger ned i arrangementet.

I tillegg gir rittet betydelig internasjonal eksponering. TV-bilder sendes til om lag 190 land, og den samlede medieverdien er beregnet til flere milliarder kroner siden oppstarten. Dette bidrar til å profilere Norge og Vesterålen som reisemål.

Arrangementet har også viktige sosiale og kulturelle effekter. Rittet skaper lokal stolthet og fellesskap, og mange opplever arrangementet som en folkefest som engasjerer både unge og eldre. Langs løypene samles innbyggere til ulike aktiviteter og møteplasser. Den internasjonale TV-dekningen gir samtidig regionen en unik mulighet til å vise fram natur, kultur og opplevelser, med mål om økt reiselyst og framtidig verdiskaping.

Politi og Statens vegvesen har hovedansvar for gjennomføringen av selve rittet, i samarbeid med arrangøren. Vertskommunene er bedt om å bidra med lokal tilrettelegging. Sortland kommune er så langt bedt om å bidra på følgende områder:

- Sørge for tilfredsstillende kommunal prosjektledelse, herunder stille prosjektleder, teknisk ansvarlig og ansvarlig for frivillige til vegsperringer.
- Skaffe nødvendig adgang og rett til bruk av arealer og veier i KOMMUNEN som kreves for gjennomføringen av RITTET og sidearrangementer.
- Skaffe nødvendige frivillige vakter iht sperreplan.
- Tilrettelegge for å delta på workshops med øvrige partnere som ARN arrangerer etter kommunens ambisjon.
- I dialog med ARN levere nødvendige tjenester for å oppfylle kravene til et internasjonalt sportsarrangement av høy kvalitet, jf. Vedlegg 3, 4 og 5.
- Markedsføre RITTET og sidearrangementer i tråd med kommunens ambisjoner, med mål om å skape folkefest i KOMMUNEN i samarbeid med ARN.
- Sørge for at forpliktelsene etterleves av partnere, ansatte, underleverandører og andre involverte.

Kommunen er, som nevnt, i en tidlig fase av planleggingen. Det er behov for å styrke administrasjonen med ressurser og økonomiske midler. Sist Sortland kommune var vertskommune, ble det engasjert ekstern prosjektleder, og dette vurderes også i forbindelse med årets arrangement

I 2019 sist ARN var innom Sortland Kommune var kommunen involvert 1 dag. Det ble i PS 027/19 bevilget inntil kr. 300.000,- belastet disposisjonsfondet. Til årets arrangement er det lagt frem sak til driftsutvalget om midler fra kommunalt næringsfond på kr 350.000,-

Sortland vil under årets ARN vil bli involvert i alle 4 etapper, noe som vil kreve betydelig innsats fra kommunen, både når det gjelder tilrettelegging og rekruttering av tilstrekkelig antall frivillige. Behovet for antall frivillige og materiell vil kommunen få av ARN senest innen 1. april 2026. Sist ARN var i Sortland var behovet ca 70 frivillige til løpevakt den ene dagen rittet var innom Sortland.

Kommunen har også ansvar for at alle frivillige har gjennomført nødvendig kursing i henhold til regelverk om sykkelritt på vei i forhold til rollen de skal inneha (løypevakt eller stasjonærvakt). Dette kan gjennomføres både som e-læringskurs og som klasseromskurs for grupper, avhengig av nivå på vaktpost.

Kommunen har ansvar for at frivillige har refleksvest og eventuelt annet nødvendig utstyr (flagg, fløyter etc.) I tillegg skal kommunen sørge for nødvendig sikkerhet for publikum under egne lokale arrangementer, herunder sørge for informasjon til beredskapsmyndigheter, stille med vaktmannskaper, førstehjelp og ivareta nødvendig dialog med politiet.

Det vises for øvrig til vedlegg 3, 4 og 5 i avtale vertskommune.

En eventuell ekstern prosjektleder vil få det overordnede ansvaret, mens øvrig administrasjon i kommunen vil bistå. Det vil være behov for et stort antall frivillige, og det vil påløpe ulike kostnader knyttet til blant annet markedsføring, tilrettelegging i sentrum, avfallshåndtering og sanitærløsninger.

Det er ønskelig at næringslivet i Sortland bidrar til å gjøre arrangementet til en folkefest. Dette kan blant annet skje gjennom pynting, arrangementer og aktiviteter i egne lokaler eller i byrommet. Næringslivet kan også bidra med utlån av utstyr, som for eksempel sperregjerder, og vil bli forespurt om økonomiske bidrag til aktiviteter i kommunen.

VURDERING

Arctic Race of Norway er mer enn et sykkelritt – det er en strategisk driver for lokal utvikling, turisme og folkehelse i Nord-Norge. En uavhengig ringvirkningsanalyse fra Sponsor Insight viser at rittet i 2021, som ble gjennomført i Troms, skapte over 50 millioner kroner i økonomiske ringvirkninger for regionen. Publikum alene sto for om lag 34 millioner kroner gjennom besøk, overnatting og lokale kjøp i små og store virksomheter.

Publikumsundersøkelser viser samtidig at en betydelig andel av tilskuerne opplever Arctic Race som et løft for attraktiviteten til både å besøke og bosette seg i Nord-Norge. Dette er viktige faktorer i arbeidet med å motvirke fraflytting og legge til rette for varig vekst i distriktene. I tillegg til de direkte økonomiske effektene har rittet også dokumenterte positive helsevirkninger. Undersøkelser viser at om lag en tredjedel av publikum blir mer motivert til å sykle oftere som følge av arrangementet. Økt fysisk aktivitet gir betydelige samfunnsøkonomiske gevinster gjennom bedre folkehelse og redusert press på helse- og omsorgstjenestene. Arctic Race fremstår dermed som et samlet løft for lokalsamfunn, næringsliv, attraktivitet og folkehelse, og bør ses som en del av en helhetlig satsing på bærekraftig regional utvikling.

Det har i enkelte sammenhenger vært stilt spørsmål ved kommunenes kostnader knyttet til arrangementet. Tidligere analyser viser imidlertid at midlene i stor grad tilbakeføres til lokalsamfunnene gjennom kjøp av varer og tjenester. Lokale lag og foreninger mottar godtgjørelse for sitt arbeid, noe som gir inntekter til videre aktivitet, samtidig som lokalt næringsliv får økt omsetning. I tillegg har Arctic Race bidratt til varige investeringer i infrastruktur, blant annet gjennom Telenors utbygging av mobilnett og økt kapasitet i 5G-nettet i vertskommunene.

Arrangementet har også stor verdi som omdømme- og profileringsarena. TV-bildene fra rittet distribueres nasjonalt og internasjonalt og viser fram nordnorsk natur og lokalsamfunn på en unik måte.

Dette bidrar til å styrke reiselivsnæringen og til å skape stolthet, tilhørighet og bolyst blant innbyggerne. Det er derfor viktig at Sortland kommune bidrar aktivt til å legge til rette for et godt vertskap, blant annet gjennom forskjønning av sentrum og tilrettelegging for aktiviteter i hele kommunen.

Selv om det er krevende å måle den eksakte effekten av TV-eksponeringen, er det grunn til å anta at den gir positive impulser for reiselivet. Erfaringer viser at arrangementet tiltrekker seg mange tilreisende. Overnattingssteder i regionen blir raskt fullbooket, og det forventes også tilstrømming av bobiler og dagsbesøkende. Dette forutsetter god lokal tilrettelegging og at kommunen lykkes med å mobilisere tilstrekkelig antall frivillige til gjennomføringen av arrangementet.

Personalmessige forhold
Arrangementet medfører bruk av kommunens ansatte i forberedelse, gjennomførelse og etterarbeid. Dette bør tas inn i kommunens ordinære drift.

Medvirkning fra Eldreråd, Råd for personer med funksjonsnedsettelse, Ungdomsråd
Ikke vurdert i denne sak

Økonomiske forhold
Ikke vurdert i denne sak.

Folkehelse
Ringvirkningsanalysen viser at Arctic Race of Norway bidrar til økt motivasjon for å bruke sykkel i hverdagen, noe som er svært positivt for folkehelsen. Arrangementet løfter også fram betydningen av dugnadsånd og sosialt fellesskap. Den omfattende frivillige innsatsen før, under og etter rittet har en verdi i seg selv, både gjennom aktivitet, mestring og sosial tilhørighet. Erfaringer fra tidligere arrangement viser at samarbeidet lokalt styrkes når innbyggere, lag og foreninger samles om et felles mål om å skape et vellykket arrangement – ofte også med et vennskapelig konkurranseelement mellom bygder og lokalsamfunn. Dette stimulerer både engasjement, samhold og lokal stolthet, faktorer som er viktige for trivsel, psykisk helse og robuste lokalsamfunn

Klima-, miljø- og naturforhold
Arrangementet vurderes som miljømessig ansvarlig, blant annet gjennom bruk av elbiler, og har tiltak som begrenser klima- og naturpåvirkning. Samtidig bidrar rittet til økt motivasjon blant innbyggerne for å bruke sykkel, noe som er positivt for folkehelsen

KONKLUSJON
Kommunedirektøren viser til vurderingene i saken og anbefaler at kommunen aktivt engasjerer seg i gjennomføringen av Arctic Race of Norway, ved å støtte de tiltakene arrangøren prioriterer. Kommunens deltakelse vil gi mulighet til å styrke lokal dugnadsånd, engasjere frivillige og skape positivt fellesskap i lokalsamfunnet.

Kommunedirektøren tilrår at vedlagt samarbeidsavtalen mellom Sortland Kommune og Arctic Race of Norway AS godkjennes

Vedlegg:
2026 Avtale vertskommune Sortland - ARN 2026 - START etappe 4